

Oddział III.

O d p i s .

Do Szefa Oddziału II.

Dnia 27.8. udałem się z rozkazu Dztwa 3 Armji do Zamoscia celem nawiązania łączności i poinformowania się z sytuacją między innemi i w brygadzie kozackiej esauła Jakowlewa.

Brygadę spotkałem w odwrocie z m.Tyszowce w m.Komarów. Esauł Jakowlew oznajmował mi że na skutek silnego naporu oraz z braku amunicji wycofuje się do Łabunia skąd po uzupełnieniu amunicji ruszy do kontratacji na Tyszowce. Wróciłem do Zamoscia i przyspieszyłem odesłanie amunicji do brygady Jakowlewa. Mimo utrzymania amunicji Jakowlew do kontratacji nie poszedł a wycofał się z całą ~~armią~~ brygadą do Zamoscia. W Zamosciu otrzymałem przezemnie rozkaz Dztwa Armji natychmiastowego ruszenia do kontratacji. Rozkazu tego nie chciałem wykonać motywując to brakiem rođ.k.m. i szabel. Na kategoryczne oświadczenie moje że brygada ruszyć musi naprzód bezwzględnie zgodził się wymasterować o swicie o drogę okrężną od pld.atakować Tyszowce. Tymczasem kozacy brygady poczęli w mieście dopuszczać się nadużyć głównie na ludności żydowskiej. Na skutek tego dałem esaułowi Jakowlewowi rozkaz wymwszerować z brygadą za miasto na co ten ostatni zgodził się i odpowiedni rozkaz wydał. Wymarsz jednak nie dyscyplinowanej brygady trwał wśród gwałtów i rabunków do godz.4, w których brali udział również i młodszy oficerowie. Byłem świadkiem faktu prowokacji ludności żyd. przez strzały i rzucania gran. ze strony kozaków, poczem z krzykiem, że żydzi strzelają chcieli rzucić się na domy, zostali przezemnie powstrzymani. Po wyjściu brygady okazało się że dońcy zabili 2 osoby i ranili 20, jedna żydówka przed kozakami, którzy wtargnęli do jej mieszkania wyskoczyła przez okno z I-go piętra na ulicę.

Brygada po wymarszu z Zamoscia przeszła do m.Tomaszów i w walkach o Tyszowce i Komarów Grupy gen.Hallera udziału nie brała. Po nawiązaniu łączności z gen.Hallerem zapytywałem czy nie wie co o Jakowlewie. Szef Sztabu oświadczył mi, że łączności z kozacką brygadą nie mieli. Ogólna ocena brygady kozackiej - wartość bojowa mała. Z Budiennym

walczyć boją się. Brygada nadaje się do walki z piechotą.

Dowódca inteligentny i dobry oficer.

Oficerowie mało inteligentni zwłaszcza młodszy. Kozacy zdemoralizowani i nie dyscyplinowani. W Tomaszowie i Tyszowcach i Komarowach^{ie} urządzili pogrom żydów. Ludność Zamoscia dowiedziawszy się o przyjeździe taborów kozackiej brygady do Zamoscia dnia I.IX. przysłała delegację do Szefa Sztabu X.dyw. z prośbą by nie wpuszczać kozaków do miasta, fakt ten świadczy wymownie o zachowanie się kozaków.

Kozacy grabią i dopuszczają się nadużyć po wsiach i majątkach. W majątku p.Kożaczkowskiego porozbijali wszystkie spichsze i obory oraz zabrali 16 koni zostawiwszy kwit na 6, podpisany przez Dowódcę Terskiego pułku.

Niezbędne jest wycofanie brygady gdyż wartość jej bojowa nie wyrównuje szkód jakie wyrządza, lub przydzielenie jednego starszego oficera kawalerji jako tyktycznego dowódcy i łącznika i odpowiedzialnego oficera wywiadowcy z odpowiednim personelem.

Przydzielony obecnie oficer jest za młody i jest mało wyrobiony i nie można podłożyć powierzonemu zadaniu.

/-/ BOCHENEK mjr.

Za zgodność odpisu:

A. Bolech
mlr.

